

ПРОГНОЗ ГЕОЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ ДО 2035 РОКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

©2026 ЛИХВАР В. В.

УДК 330.341.2:339.9(477)
JEL: F15; F47; O11; O21; O33

Лихвар В. В. Прогноз гео економічного розвитку України до 2035 року в умовах глобальних трансформацій

У сучасних умовах глобальних трансформацій світової економіки особливого значення набувають питання довгострокового прогнозування розвитку національних економік та визначення їхнього місця в новій гео економічній архітектурі світу. Посилення процесів гео економічної фрагментації, цифровізації, розвитку штучного інтелекту, енергетичного переходу, трансформації міжнародної торгівлі та зміни структури глобальних виробничих ланцюгів формують нові виклики та можливості для економічного розвитку держав. Водночас у сучасних наукових дослідженнях недостатньо уваги приділяється комплексному прогнозуванню гео економічного розвитку України в умовах довгострокових глобальних трансформацій та післявоєнної модернізації економіки. Метою статті є прогнозування гео економічного розвитку України до 2035 року в умовах глобальних трансформацій та обґрунтування стратегічних напрямів підвищення її гео економічної конкурентоспроможності. Методологічну основу дослідження становлять системний підхід, методи аналізу та синтезу, порівняльний аналіз, стратегічний аналіз, а також сценарний підхід і елементи форсайт-досліджень. Інформаційну базу дослідження сформували аналітичні та прогнозні матеріали міжнародних організацій (IMF, World Bank, OECD, WTO, UNCTAD, WEF, IEA), офіційні статистичні дані та сучасні наукові публікації з проблематики гео економічного розвитку, міжнародної конкурентоспроможності та стратегічного прогнозування. У статті досліджено основні глобальні мегатренди, що визначатимуть розвиток світової економіки до 2035 року, зокрема процеси гео економічної фрагментації, цифрової трансформації, розвитку штучного інтелекту, енергетичного переходу та демографічних змін. Визначено ключові гео економічні передумови розвитку України та проведено оцінку їхнього потенційного впливу на довгострокову динаміку економічного зростання. На основі сценарного підходу сформовано консервативний, базовий та оптимістичний сценарії гео економічного розвитку України до 2035 року. Обґрунтовано, що найбільш перспективною моделлю розвитку є сценарій структурної модернізації економіки, який передбачає активне впровадження інновацій, розвиток цифрової економіки, високотехнологічних виробництв, оборонно-промислового комплексу, відновлюваної енергетики та поглиблення інтеграції до економічного простору Європейського Союзу. Наукова новизна дослідження полягає у формуванні комплексного прогнозу гео економічного розвитку України до 2035 року з урахуванням сучасних глобальних мегатрендів та розробленні системи альтернативних сценаріїв розвитку національної економіки. Практична цінність отриманих результатів полягає в можливості їх використання під час розроблення державних стратегій економічного розвитку, програм післявоєнного відновлення та заходів щодо підвищення міжнародної конкурентоспроможності України в умовах довгострокових глобальних трансформацій.

Ключові слова: гео економічний розвиток; глобальні трансформації; економічне прогнозування; сценарний аналіз; конкурентоспроможність; цифрова економіка; економічне зростання; Україна.

Табл.: 4. **Бібл.:** 30.

Лихвар Валерій В'ячеславович – генеральний директор ДП «Центер Інтернаціональ Україна» (вул. Старонаводницька, 136, офіс 24, 25, Київ, 01015, Україна)

E-mail: valeriylyhvar@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1475-2433>

UDC 330.341.2:339.9(477)
JEL: F15; F47; O11; O21; O33

Lykhvar V. V. A Forecast of Ukraine's Geo-Economic Development Until 2035 Amid Global Transformations

In the context of contemporary global economic transformations, the issues of long-term forecasting of national economic development and determining the position of countries within the emerging geo-economic architecture of the world are becoming increasingly important. The intensification of geo-economic fragmentation, digitalization, the rapid development of artificial intelligence, the energy transition, the transformation of international trade, and changes in global value chains create both new challenges and opportunities for national economies. At the same time, insufficient attention has been paid in the academic literature to comprehensive forecasting of Ukraine's geo-economic development under conditions of long-term global transformations and postwar economic modernization. The aim of the article is to forecast the geo-economic development of Ukraine until 2035 in the context of global transformations and to substantiate strategic directions for enhancing its geo-economic competitiveness. The methodological framework of the study is based on a systems approach, methods of analysis and synthesis, comparative analysis, strategic analysis, as well as scenario planning and elements of foresight research. The information base includes analytical and forecasting reports of international organizations (IMF, World Bank, OECD, WTO, UNCTAD, WEF, and IEA), official statistical data, and contemporary scientific publications devoted to geo-economic development, international competitiveness, and strategic forecasting. The study examines the key global megatrends that will shape the development of the world economy until 2035, including geo-economic fragmentation, digital transformation, the expansion of artificial intelligence, the energy transition, and demographic changes. The main geo-economic prerequisites for Ukraine's development are identified, and their potential impact on long-term economic growth is assessed. Based on the scenario approach, three alternative scenarios of Ukraine's geo-economic development until 2035 are developed: conservative, baseline, and optimistic. The results demonstrate that the most promising development trajectory is The results demonstrate that the most promising development model is the scenario of structural economic modernization based on innovation-driven growth, digital economy expansion, high-tech industries, defense-industrial development, renewable energy advancement, and deeper integration into the European economic space. The scientific novelty of the study lies in the development of a comprehensive forecast of Ukraine's geo-economic development until 2035, taking into account contemporary global megatrends and providing a system of alternative development scenarios for the national economy. The practical significance of the results is determined by the possibility of their application in the formulation of State economic development strategies, postwar recovery programs, and measures aimed at strengthening Ukraine's international competitiveness under conditions of long-term global transformations.

Keywords: geo-economic development; global transformations; economic forecasting; scenario analysis; competitiveness; digital economy; economic growth; Ukraine.

Tabl.: 4. **Bibl.:** 30.

Lykhvar Valeriy V. – Chief Executive Officer, SE "Zepter International Ukraine" (office 24, 25, 13b Staronavodnytska Str., Kyiv, 01015, Ukraine)

E-mail: valeriylyhvar@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1475-2433>

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується посиленням геоекономічної нестабільності, прискоренням технологічних змін, трансформацією міжнародних виробничих ланцюгів та зростанням впливу геополітичних чинників на економічний розвиток держав. Глобальні економічні процеси дедалі більше формуються під впливом стратегічної конкуренції між провідними центрами економічної сили, поширення практик *de-risking* і *friend-shoring*, енергетичної трансформації та цифровізації економічних систем [1–7].

За оцінками International Monetary Fund, World Bank, OECD і World Economic Forum, у найближче десятиліття ключовими факторами розвитку світової економіки залишатимуться структурна перебудова міжнародної торгівлі, технологічна модернізація, демографічні зміни, розвиток штучного інтелекту та підвищення стійкості економічних систем до глобальних ризиків [1–4; 8–10]. Водночас посилення економічної фрагментації та регіоналізації світового господарства формує нові виклики для країн, що інтегруються у глобальний економічний простір [3; 4; 6].

Для України питання довгострокового геоекономічного розвитку набуває особливої актуальності в умовах повномасштабної війни, структурної трансформації національної економіки та поглиблення євроінтеграційних процесів. Післявоєнне відновлення держави потребуватиме не лише відбудови зруйнованої інфраструктури, а й формування нової моделі економічного розвитку, здатної забезпечити підвищення конкурентоспроможності, інтеграцію у глобальні ланцюги створення вартості та стійке економічне зростання в довгостроковій перспективі [16; 17; 20; 24].

Важливого значення набувають процеси цифрової трансформації, розвитку штучного інтелекту, модернізації енергетичного сектора та структурної перебудови зовнішньої торгівлі. За прогнозами OECD, Stanford HAI, IEA та McKinsey Global Institute, саме технологічні інновації, людський капітал і цифрова економіка визначатимуть конкурентні переваги держав у найближчі десятиліття [7; 8; 13; 18; 19]. Для України це створює як нові можливості економічного зростання, так і додаткові ризики, пов'язані з необхідністю адаптації до нових глобальних тенденцій.

Крім того, демографічні зміни, трансформація ринку праці та підвищення ролі людського капіталу стають важливими факторами довгострокового економічного розвитку. Прогнози Організації Об'єднаних Націй, International Labour Organization та European Commission свідчать про суттєві зміни у структурі населення, зайнятості та професійних компетенцій, що безпосередньо впливатимуть на перспективи економічного розвитку держав до 2035 року [9; 14; 15].

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень, присвячених проблематиці геоекономічних трансформацій, міжнародної конкурентоспроможності та післявоєнного відновлення України, питання комплексного прогнозування геоекономічного розвитку України до 2035 року в умовах глобальних трансформацій залишаються недостатньо дослідженими. Особливої уваги потребують оцінка впливу глобальних мегатрендів на національну економіку, визначення перспективних секторів економічного зростання та формування стратегічних напрямів забезпечення геоекономічної конкурентоспроможності держави.

У зв'язку з цим виникає необхідність розробки науково обґрунтованого прогнозу геоекономічного розвитку України до 2035 року з урахуванням сучасних тенденцій розвитку світової економіки, технологічних змін, демографічних процесів та стратегічних пріоритетів післявоєнної трансформації економіки держави.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Глобальні економічні трансформації останніх років суттєво змінюють умови функціонування національних економік і формують нові вимоги до забезпечення їх конкурентоспроможності та стійкості. Посилення геополітичної нестабільності, структурна перебудова міжнародної торгівлі, прискорення цифровізації, розвиток штучного інтелекту, енергетичний перехід і зростання ролі економічної безпеки зумовлюють необхідність перегляду традиційних підходів до довгострокового прогнозування економічного розвитку держав [1–4; 7; 13].

В умовах формування нової архітектури світової економіки особливого значення набуває

оцінка впливу глобальних мегатрендів на перспективи розвитку окремих країн. За оцінками міжнародних організацій, у найближче десятиліття ключовими факторами економічного зростання виступатимуть технологічні інновації, людський капітал, цифрова економіка, стійкість виробничих ланцюгів і здатність держав адаптуватися до процесів геоекономічної фрагментації [3; 4; 8; 14].

Для України проблема довгострокового геоекономічного розвитку набуває особливої актуальності у зв'язку з необхідністю післявоєнної трансформації економіки, поглибленням інтеграції до європейського економічного простору та формуванням нових конкурентних переваг на світових ринках [16; 17; 20; 24]. У цих умовах важливим завданням є визначення перспективних напрямів економічного розвитку держави до 2035 року з урахуванням глобальних технологічних, демографічних, енергетичних та інституційних змін.

Незважаючи на значну кількість досліджень, присвячених питанням міжнародної конкурентоспроможності, економічної безпеки та післявоєнного відновлення України, недостатньо розробленими залишаються питання комплексного прогнозування геоекономічного розвитку держави в довгостроковій перспективі. Це зумовлює необхідність наукового обґрунтування можливих сценаріїв розвитку економіки України до 2035 року та визначення стратегічних пріоритетів її геоекономічної трансформації.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проблематика довгострокового прогнозування економічного розвитку держав в умовах глобальних трансформацій посідає важливе місце в сучасних дослідженнях міжнародної економіки, геоекономіки та стратегічного планування. Особливого значення набувають питання впливу глобальних мегатрендів на економічне зростання, міжнародну конкурентоспроможність і формування нових моделей розвитку національних економік [1–4].

У дослідженнях міжнародних організацій (ІМЕ, World Bank, OECD, WTO, UNCTAD, WEF) значна увага приділяється аналізу структурних змін світової економіки, зростанню геоекономічної фрагментації, трансформації міжнародної торгівлі та формуванню нових центрів економічного розвитку. У прогнозних доповідях цих організацій підкреслюється, що визначальний вплив на економічний розвиток держав у найближчі десятиліття матимуть технологічні інновації, цифровізація, енергетичний перехід, демографічні зміни та підвищення вимог до економічної стійкості [1–7; 16].

Вагомий напрям сучасних досліджень пов'язаний із розвитком методології стратегічного прогнозування та форсайт-досліджень. У документах European Commission, OECD та інших міжнародних інституцій обґрунтовується необхідність використання сценарного підходу, стратегічного форсайту та довгострокового моделювання для формування державної економічної політики в умовах високої невизначеності глобального середовища [10; 11].

Окремий блок наукових праць присвячений впливу цифрової трансформації та розвитку штучного інтелекту на перспективи економічного зростання. За результатами досліджень Stanford HAI, OECD, McKinsey та PwC, впровадження цифрових технологій і систем штучного інтелекту стає одним із ключових факторів підвищення продуктивності праці, модернізації виробництва та формування нових конкурентних переваг держав [8; 13; 18; 19].

Суттєва увага приділяється також дослідженню демографічних змін, розвитку людського капіталу та трансформації ринку праці. У прогнозах United Nations, International Labour Organization та European Commission наголошується на зростанні ролі людського капіталу як одного з ключових чинників довгострокового економічного розвитку та міжнародної конкурентоспроможності держав [9; 14; 15].

Важливим напрямом сучасних досліджень є аналіз перспектив післявоєнної трансформації економіки України та її інтеграції до європейського економічного простору. У роботах міжнародних фінансових організацій, Європейської Комісії, Національного банку України, Київської школи економіки та інших аналітичних центрів досліджуються питання структурної модернізації економіки, цифрової трансформації, розвитку інноваційного потенціалу та підвищення конкурентоспроможності України в довгостроковій перспективі [17; 20–30].

Разом із тим, незважаючи на значну кількість наукових праць і прогнозних досліджень, недостатньо розробленими залишаються питання комплексного прогнозування геоекономічного розвитку України до 2035 року з урахуванням впливу глобальних мегатрендів, технологічних змін, демографічних процесів та трансформації міжнародного економічного середовища. Це обумовлює необхідність подальших досліджень щодо формування можливих сценаріїв розвитку економіки України та визначення стратегічних пріоритетів її геоекономічного розвитку.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Незважаючи на значну кількість досліджень, присвячених проблематиці геоекономічних трансформацій, стратегічного прогнозування, цифрової економіки та післявоєнного відновлення України, недостатньо розробленими залишаються питання комплексної оцінки впливу глобальних мегатрендів на довгострокові перспективи розвитку національної економіки. Більшість сучасних досліджень зосереджена на окремих аспектах економічного розвитку, зокрема міжнародній торгівлі, інвестиційній діяльності, цифровізації або економічній безпеці, тоді як проблематика формування цілісного прогнозу геоекономічного розвитку України до 2035 року в умовах глобальної економічної фрагментації, технологічних трансформацій, демографічних змін і структурної перебудови світової економіки залишається недостатньо висвітленою. Потребують подальшого наукового обґрунтування можливі сценарії розвитку економіки України, визначення перспективних секторів економічного зростання та стратегічних напрямів забезпечення її геоекономічної конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є прогнозування геоекономічного розвитку України до 2035 року в умовах глобальних трансформацій шляхом аналізу впливу світових мегатрендів, технологічних, демографічних та енергетичних змін на національну економіку, а також обґрунтування можливих сценаріїв її розвитку та стратегічних пріоритетів підвищення геоекономічної конкурентоспроможності держави в довгостроковій перспективі.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретико-методологічною основою дослідження стали сучасні концепції геоекономіки, стратегічного прогнозування, економічної безпеки та довгострокового розвитку національних економік, представлені у працях міжнародних організацій та аналітичних центрів [1–4; 10–13]. Інформаційну базу дослідження склали аналітичні та прогнозні матеріали International Monetary Fund, World Bank, OECD, World Trade Organization, UNCTAD, International Energy Agency, World Economic Forum, International Labour Organization, а також офіційні документи державних інституцій України [1–7; 14–17; 20–29].

У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів. *Системний підхід* застосовано для дослідження взаємозв'язку між глобальними економічними

процесами, геоекономічними трансформаціями та перспективами розвитку економіки України [1–6]. *Методи аналізу та синтезу* використано для узагальнення сучасних тенденцій розвитку світової економіки, оцінки впливу глобальних мегатрендів і визначення ключових факторів довгострокового економічного зростання [3; 4; 6; 7; 13].

Порівняльний метод використано для дослідження міжнародного досвіду адаптації економік до структурних змін, цифрової трансформації, енергетичного переходу та розвитку інноваційних секторів економіки [7; 12; 13; 18; 19]. Для оцінки перспектив розвитку України застосовано *метод стратегічного аналізу*, що дозволив визначити основні конкурентні переваги та потенційні ризики геоекономічного розвитку держави в умовах глобальної економічної нестабільності [17; 20; 21; 24].

Ключовим методичним інструментом дослідження виступив *сценарний підхід та елементи стратегічного форсайт-аналізу*, які широко використовуються в сучасних прогнозних дослідженнях OECD, European Commission та інших міжнародних організацій [10; 11]. Це дозволило сформулювати альтернативні сценарії геоекономічного розвитку України до 2035 року з урахуванням технологічних, демографічних, енергетичних та інституційних змін, а також визначити стратегічні пріоритети забезпечення її геоекономічної конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі [8; 9; 14; 15; 25–29].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розвиток світової економіки в найближче десятиліття відбуватиметься під впливом комплексу взаємопов'язаних глобальних мегатрендів, які визначатимуть нову архітектуру міжнародних економічних відносин і формуватимуть умови функціонування національних економік. За оцінками International Monetary Fund, World Bank, OECD і World Economic Forum, ключовими драйверами глобальних трансформацій до 2035 року виступатимуть цифровізація економіки, розвиток штучного інтелекту, енергетичний перехід, демографічні зміни, геоекономічна фрагментація та структурна перебудова міжнародної торгівлі [1–4].

Однією з найбільш значущих тенденцій сучасного етапу розвитку світової економіки є *посилення процесів геоекономічної фрагментації*. У відповідь на зростання геополітичної напруженості провідні економіки світу дедалі активніше використовують механізми de-risking, friendshoring і стратегічної автономії, що приводить до трансформації глобальних виробничих ланцюгів і зміни напрямів міжнародних торговельних пото-

ків [3–6]. У результаті формуються нові регіональні економічні центри та посилюється роль економічної безпеки як одного з ключових факторів державної економічної політики.

Важливим мегатрендом залишається *прискорений розвиток цифрових технологій та штучного інтелекту*. За прогнозами Stanford Institute for Human-Centered Artificial Intelligence, OECD і McKinsey, впровадження технологій штучного інтелекту може забезпечити суттєве підвищення продуктивності праці, модернізацію виробничих процесів і формування нових секторів економіки [8; 13; 18]. Одночасно цифровізація сприяє трансформації ринку праці, появі нових професій та підвищенню вимог до рівня людського капіталу.

Не менш важливим фактором глобальних змін виступає *енергетичний перехід*. Згідно з прогнозами International Energy Agency та European Commission, до 2035 року значно зростатиме роль відновлюваних джерел енергії, водневої економіки та енергоефективних технологій [7; 15]. Це сприятиме зміні структури світових енергетичних ринків і формуванню нових конкурентних переваг для країн, здатних швидко адаптуватися до вимог «зеленої» трансформації.

Суттєвий вплив на перспективи розвитку світової економіки матимуть *демографічні процеси*. За даними United Nations та International Labour Organization, у більшості розвинених країн спостерігатиметься старіння населення та скорочення трудових ресурсів, що стимулюватиме автоматизацію виробництва та підвищення ролі інноваційних технологій у забезпеченні економічного зростання [9; 14]. Водночас країни, які зможуть ефективно розвивати людський капітал та адаптувати освітні системи до нових потреб економіки, отримають додаткові конкурентні переваги.

Таким чином, сучасні глобальні мегатренди формують нові умови функціонування міжнародної економіки та визначають стратегічні орієнтири розвитку національних економік. Для України врахування зазначених тенденцій є необхідною передумовою формування ефективної моделі геоekonomічного розвитку та забезпечення конкурентоспроможності держави в довгостроковій перспективі.

З метою узагальнення основних глобальних мегатрендів та оцінки їх потенційного впливу на економічний розвиток держав доцільно виділити ключові напрями сучасних геоekonomічних трансформацій (табл. 1).

Сучасні глобальні трансформації створюють для України одночасно як суттєві виклики, так і нові можливості для довгострокового економічно-

го розвитку. В умовах формування нової архітектури міжнародних економічних відносин особливого значення набуває здатність держави адаптуватися до змін глобального середовища, ефективно використовувати наявний ресурсний потенціал та інтегруватися в нові виробничі та логістичні ланцюги створення доданої вартості [1–4; 17].

Однією з ключових передумов геоekonomічного розвитку України виступає її стратегічне географічне положення між ринками Європейського Союзу та країн Азії. Поглиблення євроінтеграційних процесів, реалізація Ukraine Facility та подальше наближення до економічного простору ЄС створюють передумови для модернізації національної економіки, залучення інвестицій та розширення зовнішньоекономічної діяльності [20; 27]. Водночас зміна конфігурації міжнародних торговельних маршрутів та розвиток альтернативних логістичних коридорів можуть посилити роль України як одного з ключових транспортно-логістичних вузлів Східної Європи.

Важливим фактором довгострокового розвитку залишається наявність значного ресурсного потенціалу. Україна володіє одними з найбільших у Європі запасів сільськогосподарських земель, значними покладами критично важливих мінеральних ресурсів, а також суттєвим потенціалом розвитку відновлюваної енергетики [7; 25]. У контексті глобального енергетичного переходу це створює можливість для формування нових конкурентних переваг та інтеграції в європейські енергетичні ринки.

Одночасно одним із найважливіших чинників майбутнього економічного розвитку стає людський капітал. Незважаючи на негативний вплив демографічних процесів та міграції населення, Україна зберігає значний освітній та науково-технічний потенціал. Подальший розвиток цифрової економіки, інформаційних технологій, оборонно-промислового комплексу та інноваційних виробництв може стати основою структурної модернізації економіки та підвищення її міжнародної конкурентоспроможності [8; 13; 18; 19].

Разом із тим існує низка системних ризиків, здатних стримувати геоekonomічний розвиток держави. До них належать демографічні втрати, високий рівень зовнішніх ризиків, необхідність масштабної модернізації інфраструктури, обмеженість інвестиційних ресурсів та збереження значної залежності від зовнішнього фінансування [9; 14; 15; 21; 24]. Крім того, зростання глобальної конкуренції за інвестиції, технології та людський капітал вимагає від України формування ефективної довгострокової економічної стратегії.

Ключові глобальні мегатренди та їх вплив на економічний розвиток держав

Глобальний мегатренд	Основні характеристики	Потенційний вплив на економічний розвиток
Геоелекономічна фрагментація	Реіоналізація торгівлі, de-risking, friend-shoring, зміна глобальних ланцюгів постачання	Перерозподіл торговельних потоків, зростання ролі економічної безпеки, формування нових центрів економічного розвитку
Цифровізація економіки	Поширення цифрових платформ, автоматизація бізнес-процесів, розвиток цифрових сервісів	Зростання продуктивності праці, розвиток нових бізнес-моделей, підвищення конкурентоспроможності економіки
Розвиток штучного інтелекту	Використання AI у виробництві, фінансах, логістиці та державному управлінні	Створення нових секторів економіки, підвищення ефективності управління ресурсами
Енергетичний перехід	Декарбонізація економіки, розвиток відновлюваної енергетики, водневих технологій	Зменшення енергетичної залежності, формування нових інвестиційних можливостей
Демографічні зміни	Старіння населення, міграційні процеси, трансформація структури зайнятості	Зростання ролі людського капіталу та інноваційних технологій
Технологічна модернізація виробництва	Впровадження Industry 4.0, роботизація, автоматизація виробничих процесів	Підвищення продуктивності праці та технологічної конкурентоспроможності
Посилення вимог до економічної стійкості	Розвиток механізмів кризового управління та адаптації до зовнішніх шоків	Зростання ролі стратегічного планування та економічної безпеки
Формування «зеленої» економіки	Розвиток ESG-підходів, кліматична політика, циркулярна економіка	Створення нових ринків і стимулювання інноваційного розвитку

Джерело: складено автором на основі [1–15].

У цілому сукупність наявних конкурентних переваг і ризиків формує складну систему геоелекономічних передумов розвитку України. Саме від ефективності використання ресурсного, інноваційного та інституційного потенціалу залежатимуть перспективи економічного зростання держави та її позиції у світовій економіці до 2035 року.

З метою систематизації основних геоелекономічних чинників, що визначатимуть перспективи розвитку України до 2035 року, доцільно виділити ключові передумови її довгострокового економічного розвитку (табл. 2).

Сучасний рівень невизначеності глобального економічного середовища ускладнює використання традиційних методів прогнозування та зумовлює необхідність застосування сценарного підходу. В умовах прискорення технологічних змін, трансформації міжнародної торгівлі, посилення геоелекономічної конкуренції та структурної перебудови світової економіки розвиток України може відбуватися за різними траєкторіями залежно від внутрішніх і зовнішніх факторів [1–4; 10; 11].

На основі проведеного аналізу глобальних мегатрендів та геоелекономічних передумов розвитку України доцільно виокремити три базові сценарії геоелекономічного розвитку держави до 2035 року: консервативний, базовий та оптимістичний.

Консервативний сценарій передбачає збереження високого рівня зовнішніх ризиків, повільні темпи структурних реформ, недостатню інвестиційну активність та обмежене впровадження інновацій. За таких умов економічне зростання буде характеризуватися помірною динамікою, а конкурентні переваги України залишатимуться переважно пов'язаними із сировинними секторами економіки. Водночас зберігатиметься залежність від зовнішнього фінансування та високий рівень чутливості до глобальних економічних шоків [14; 15; 21].

Базовий сценарій ґрунтується на поступовому відновленні економіки, реалізації ключових реформ, поглибленні інтеграції до економічного простору Європейського Союзу та модернізації інфраструктури. У цьому випадку очікується ста-

Основні геоекономічні чинники розвитку економіки України до 2035 р.

Геоекономічний чинник	Потенціал для України	Можливі ризики	Очікуваний вплив до 2035 р.
Європейська інтеграція	Доступ до ринку ЄС, гармонізація стандартів, участь у програмах фінансування	Повільна адаптація інституцій, регуляторні бар'єри, конкуренція на ринку ЄС	Поглиблення економічної інтеграції та зростання ролі України в європейському економічному просторі
Логістичне положення	Формування транспортних коридорів між ЄС, Чорноморським регіоном і Азією	Руйнування інфраструктури, безпекові ризики, висока вартість логістики	Посилення транзитного потенціалу та розвиток транспортно-логістичних кластерів
Аграрний потенціал	Значні земельні ресурси, експортна орієнтація, розвиток агропереробки	Кліматичні ризики, залежність від сировинного експорту, логістичні обмеження	Перехід від сировинної моделі до експорту продукції з вищою доданою вартістю
Енергетичний потенціал	Розвиток відновлюваної енергетики, інтеграція до енергетичного ринку ЄС, потенціал водневої економіки	Руйнування енергетичної інфраструктури, потреба в значних інвестиціях	Формування нової моделі енергетичної безпеки та участь у європейському енергетичному переході
Критичні мінеральні ресурси	Наявність ресурсів, важливих для «зеленої» та цифрової економіки	Недостатній рівень переробки, інвестиційні ризики, сировинна залежність	Розвиток нових промислових секторів і залучення стратегічних інвесторів
Людський капітал	Високий освітній потенціал, розвиток ІТ-сектора, науково-технічна база	Міграція, демографічне скорочення, дефіцит кваліфікованих кадрів	Підвищення ролі знань, інновацій і цифрових компетенцій у структурі економіки
Цифрова економіка	Розвиток ІТ-послуг, цифрових платформ, електронного урядування та AI-рішень	Технологічний розрив, кіберризики, нестача інвестицій у R&D	Формування одного з ключових драйверів економічного зростання
Інституційна спроможність	Реформи державного управління, прозорість, наближення до стандартів ЄС	Корупційні ризики, повільність реформ, недовіра інвесторів	Підвищення інвестиційної привабливості та ефективності економічної політики
Міжнародна фінансова підтримка	Доступ до ресурсів міжнародних партнерів, Ukraine Facility, програми відновлення	Залежність від зовнішнього фінансування, боргові ризики	Підтримка макрофінансової стабільності та фінансування структурної модернізації
Інноваційний потенціал	Розвиток оборонних технологій, стартапів, промислових інновацій	Недостатній рівень фінансування науки, слабка комерціалізація розробок	Створення нових конкурентних секторів економіки

Джерело: складено автором на основі [7–9; 13–15; 20–25; 27].

більше економічне зростання, розвиток переробної промисловості, розширення експорту продукції з високою доданою вартістю та підвищення інвестиційної привабливості держави. Основними драйверами розвитку виступатимуть цифровізація, агропромисловий комплекс, логістика та окремі високотехнологічні галузі [17; 20; 24; 27].

Оптимістичний сценарій передбачає успішну реалізацію комплексної стратегії структурної модернізації економіки, активне залучення міжнародних інвестицій, швидкий розвиток інноваційних секторів та повномасштабну інтеграцію України до європейських виробничих і технологічних ланцюгів. За такого сценарію Україна може трансформуватися

у важливий регіональний центр цифрових технологій, оборонної промисловості, логістики, відновлюваної енергетики та виробництва продукції з високою доданою вартістю. Значну роль відіграватимуть розвиток людського капіталу, цифрової економіки та інноваційної екосистеми [8; 13; 18; 19; 22].

Важливою особливістю прогнозного періоду до 2035 року є те, що незалежно від сценарію ключовими факторами конкурентоспроможності України залишатимуться рівень технологічного розвитку, якість інституційного середовища, ефективність державного управління, інтеграція до європейського економічного простору та здатність адаптуватися до глобальних змін [3; 10; 11; 20].

Отже, перспективи геоекономічного розвитку України значною мірою визначатимуться не лише зовнішніми умовами, але

й результативністю внутрішніх реформ, рівнем інноваційної активності та ефективністю використання наявного економічного потенціалу. З метою узагальнення основних характеристик прогнозних сценаріїв розвитку доцільно здійснити їх порівняльну характеристику (табл. 3).

Реалізація позитивних сценаріїв геоекономічного розвитку України до 2035 року значною мірою залежатиме від здатності національної економіки забезпечити структурну модернізацію та сформувати нові драйвери економічного зростання. У сучасних умовах глобальної конкуренції вирішальне значення матимуть галузі, які здатні генерувати високу додану вартість, забезпечувати технологічний розвиток та інтеграцію в міжнародні виробничі ланцюги [1–4; 13].

Одним із найбільш перспективних секторів залишається *цифрова економіка та інформацій-*

Таблиця 3

Сценарії геоекономічного розвитку України до 2035 р.

Показник	Консервативний сценарій	Базовий сценарій	Оптимістичний сценарій
Загальна характеристика	Повільне відновлення економіки та обмежені структурні зміни	Стабільне економічне зростання на основі реформ та євроінтеграції	Прискорена модернізація економіки та формування нової моделі розвитку
Середньорічні темпи економічного зростання	2–3%	4–5%	6–7%
Інвестиційна активність	Помірна, із збереженням залежності від міжнародної допомоги	Стабільне зростання внутрішніх і зовнішніх інвестицій	Значне залучення міжнародного капіталу та стратегічних інвесторів
Структура експорту	Переважає сировинної продукції	Зростання частки продукції з доданою вартістю	Домінування високотехнологічної та інноваційної продукції
Роль цифрової економіки	Обмежене зростання	Один із драйверів розвитку економіки	Один із ключових секторів економіки та експорту
Розвиток енергетики	Часткова модернізація енергетичного сектора	Активний розвиток відновлюваної енергетики	Формування регіонального центру «зеленої» енергетики та водневих технологій
Розвиток людського капіталу	Повільне відновлення трудового потенціалу	Зростання інвестицій в освіту та професійний розвиток	Формування економіки знань та інновацій
Інтеграція до економічного простору ЄС	Поступова адаптація до вимог ЄС	Поглиблення економічної інтеграції	Максимальне використання переваг членства в європейському економічному просторі
Рівень міжнародної конкурентоспроможності	Помірний	Стабільне підвищення	Високий рівень конкурентоспроможності на регіональному рівні
Очікувана геоекономічна позиція України у 2035 році	Економіка з переважно сировинною орієнтацією	Регіональний виробничо-логістичний центр	Інноваційна та технологічна економіка європейського рівня

Джерело: складено автором на основі [1–4; 8; 10; 11; 17; 20–24; 27–29].

ні технології. Україна вже має сформований ІТ-сектор, який навіть в умовах війни демонструє високий рівень адаптивності та експортної орієнтації. Враховуючи глобальне поширення технологій штучного інтелекту, хмарних сервісів, кібербезпеки та цифрових платформ, розвиток цифрової економіки може стати одним із ключових джерел довгострокового економічного зростання держави [8; 13; 18; 19]. Додатковою перевагою виступає наявність значного людського капіталу та високого рівня цифрової грамотності населення.

Важливу роль у майбутній структурі економіки відіграватиме *оборонно-промисловий комплекс*. Накопичений досвід функціонування в умовах війни сприяв прискоренню розвитку оборонних технологій, безпілотних систем, засобів зв'язку та програмного забезпечення спеціального призначення. У перспективі до 2035 року оборонна промисловість може стати одним із найбільш інноваційних секторів економіки та джерелом технологічного розвитку суміжних галузей [20; 24; 26].

Значний потенціал зберігає *агропромисловий комплекс*, який традиційно є одним із ключових секторів української економіки. Проте майбутній розвиток галузі має бути пов'язаний не лише зі збільшенням обсягів експорту сировини, а й із розвитком агропереробки, впровадженням цифрових технологій, автоматизацією виробництва та формуванням повних ланцюгів створення доданої вартості. Саме перехід до моделі високотехнологічного агробізнесу може забезпечити підвищення конкурентоспроможності українського аграрного сектора на світових ринках [2; 6; 16].

Особливого значення набуває *розвиток енергетичного сектора*. Глобальний енергетичний перехід і реалізація кліматичних цілей Європейського Союзу створюють передумови для масштабних інвестицій у відновлювану енергетику, водневі технології, накопичення енергії та модернізацію енергетичної інфраструктури [7; 15; 25]. У перспективі Україна має потенціал стати одним із важливих учасників європейського ринку «зеленої» енергетики.

Важливим напрямом структурної модернізації економіки може стати *розвиток транспортно-логістичного комплексу*. Географічне положення України створює передумови для формування сучасних мультимодальних транспортних коридорів між країнами Європейського Союзу, Чорноморським регіоном і Азією. Відновлення та модернізація логістичної інфраструктури сприятимуть зростанню транзитного потенціалу держави та посиленню її ролі в міжнародних торговельних потоках [5; 17; 20].

Окремої уваги заслуговує *розвиток секторів, пов'язаних із критично важливими мінеральними ресурсами, машинобудуванням, біотехнологіями та інноваційним виробництвом*. У контексті глобальної конкуренції за ресурси для цифрової та «зеленої» економіки наявність значного природно-ресурсного потенціалу може стати важливим фактором залучення стратегічних інвестицій та розвитку нових високотехнологічних виробництв [7; 16; 29].

Таким чином, довгостроковий геоекономічний розвиток України до 2035 року пов'язаний із формуванням диверсифікованої структури економіки, у якій провідну роль відіграватимуть інноваційні, цифрові, енергетичні та високотехнологічні сектори. Саме вони здатні забезпечити стійке економічне зростання, підвищення міжнародної конкурентоспроможності та зміцнення позицій України у світовій економіці.

З метою узагальнення перспективних напрямів структурної модернізації економіки України доцільно виділити пріоритетні сектори економічного зростання в середньо- та довгостроковій перспективі (табл. 4).

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження встановлено, що геоекономічний розвиток України до 2035 року відбуватиметься в умовах суттєвих глобальних трансформацій, пов'язаних із посиленням геоекономічної фрагментації, прискоренням цифровізації, розвитком штучного інтелекту, енергетичним переходом і структурною перебудовою міжнародної економіки. Визначено, що зазначені процеси формуватимуть нові умови міжнародної конкуренції та безпосередньо впливатимуть на перспективи економічного розвитку держав [1–8; 10; 13].

Обґрунтовано, що ключовими геоекономічними передумовами розвитку України виступають вигідне географічне положення, поглиблення інтеграції до економічного простору Європейського Союзу, значний аграрний і ресурсний потенціал, розвиток людського капіталу, цифрової економіки та інноваційної діяльності. Водночас встановлено наявність системних ризиків, пов'язаних із демографічними викликами, потребою модернізації інфраструктури, високою залежністю від зовнішніх факторів та необхідністю прискорення структурних реформ [9; 14; 15; 17; 20; 21; 24; 27].

На основі сценарного підходу сформовано три можливі сценарії геоекономічного розвитку України до 2035 року: консервативний, базовий та оптимістичний. Встановлено, що найбільш сприятливі перспективи розвитку пов'язані з реаліза-

Таблиця 4

Пріоритетні галузі економіки України в середньостроковій та довгостроковій перспективі

Галузь економіки	Основні конкурентні переваги	Перспективи розвитку до 2035 року	Очікуваний геоекономічний ефект
Інформаційні технології та цифрова економіка	Високий рівень людського капіталу, розвинена ІТ-екосистема, цифровізація державних послуг	Розширення експорту ІТ-послуг, розвиток AI-рішень, кібербезпеки та цифрових платформ	Зростання експорту послуг, підвищення продуктивності праці та міжнародної конкурентоспроможності
Оборонно-промисловий комплекс	Накопичений технологічний досвід, розвиток безпілотних систем і військових технологій	Формування сучасного високотехнологічного виробництва та експортного потенціалу	Посилення технологічної незалежності та розвиток інноваційної економіки
Агропромисловий комплекс	Значні земельні ресурси, експортний потенціал, розвинена аграрна інфраструктура	Розвиток агропереробки, агротехнологій та виробництва продукції з високою доданою вартістю	Підвищення ефективності експорту та диверсифікація структури економіки
Відновлювана енергетика та водневі технології	Значний природний потенціал, інтеграція до енергетичного ринку ЄС	Розвиток сонячної, вітрової та водневої енергетики	Посилення енергетичної безпеки та формування нових експортних можливостей
Транспортно-логістичний комплекс	Географічне положення між Європою та Азією	Створення мультимодальних транспортних коридорів та логістичних хабів	Зростання транзитного потенціалу та інтеграція в міжнародні ланцюги постачання
Машинобудування та промислове виробництво	Наявність виробничих потужностей та інженерного потенціалу	Модернізація виробництва та інтеграція до європейських виробничих мереж	Розширення експорту промислової продукції та підвищення технологічного рівня економіки
Видобуток і переробка критичних мінеральних ресурсів	Значні запаси стратегічної сировини	Розвиток видобутку та створення виробничих ланцюгів із високою доданою вартістю	Залучення міжнародних інвестицій та посилення ролі України у глобальній ресурсній безпеці
Біотехнології та фармацевтика	Науковий потенціал і можливості інноваційного розвитку	Створення нових технологічних виробництв і розширення внутрішнього ринку	Формування високотехнологічного сектора економіки
Будівництво та інфраструктурний сектор	Масштабні потреби відновлення та модернізації	Реалізація інфраструктурних проєктів і розвиток суміжних галузей	Прискорення економічного зростання та підвищення інвестиційної активності
Освіта, наука та інновації	Високий освітній рівень населення та науковий потенціал	Формування економіки знань та розвиток інноваційної екосистеми	Підвищення якості людського капіталу та довгострокової конкурентоспроможності держави

Джерело: складено автором на основі [7; 8; 13; 15; 16; 18–20; 24–26; 29].

цією оптимістичного сценарію, який передбачає активну модернізацію економіки, залучення інвестицій, розвиток високотехнологічних виробництв, цифрової економіки та поглиблення інтеграції до європейського економічного простору [10; 11; 17; 20; 22; 24].

Доведено, що основними драйверами довгострокового економічного зростання України можуть стати інформаційні технології, цифрова економіка, оборонно-промисловий комплекс, агропромисловий сектор із високим рівнем переробки, відновлювана енергетика, транспортно-логістичний

комплекс, а також галузі, пов'язані з використанням критично важливих мінеральних ресурсів та інноваційних технологій [7; 8; 13; 16; 18; 19; 25; 29].

Практичне значення результатів дослідження полягає в можливості використання сформованих прогностичних сценаріїв та визначених стратегічних орієнтирів під час розроблення державної політики економічного розвитку, програм післявоєнної модернізації економіки та довгострокових стратегій підвищення міжнародної конкурентоспроможності України [20; 23; 24; 26; 27].

Перспективи подальших наукових досліджень доцільно пов'язати з розробкою кількісних моделей прогнозування геоекономічного розвитку України, оцінкою впливу окремих глобальних мегатрендів на національну економіку та дослідженням механізмів забезпечення економічної стійкості держави в умовах довгострокових глобальних трансформацій [1–4; 10; 11; 28–30]. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. International Monetary Fund. World Economic Outlook: A Critical Juncture amid Policy Shifts. Washington : IMF, 2025. URL: <https://www.imf.org/-/media/files/publications/weo/2025/april/english/text.pdf>
2. World Bank. Global Economic Prospects. June 2025. Washington : World Bank, 2025. URL: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/8bf0b62ec6bcb886d97295ad930059e9-0050012025/original/GEP-June-2025.pdf>
3. OECD. OECD Economic Outlook. Tackling Uncertainty, Reviving Growth. Vol. 2025/1. No. 117. Paris : OECD Publishing, 2025. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/06/oecd-economic-outlook-volume-2025-issue-1_1fd979a8/83363382-en.pdf
4. World Economic Forum. The Global Risks Report 2025. 20th ed. Geneva : WEF, 2025. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2025.pdf
5. World Trade Organization. World Trade Report 2024: Trade and inclusiveness. Geneva : WTO, 2024. URL: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/wtr24_e/wtr24_e.pdf
6. UNCTAD. Trade and Development Report 2024: Rethinking Development in the Age of Discontent. Geneva : United Nations, 2024. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/tdr2024_en.pdf
7. International Energy Agency. World Energy Outlook 2024. Paris : IEA, 2024. URL: <https://iea.blob.core.windows.net/assets/c036b390-ba9c-4132-870b-ffb455148b63/WorldEnergyOutlook2024.pdf>
8. Maslej N., Fattorini L., Perrault R. et al. Artificial Intelligence Index Report 2025. Stanford : Stanford Institute for Human-Centered AI, 2025. URL: https://hai-production.s3.amazonaws.com/files/hai_ai_index_report_2025.pdf
9. United Nations Department of Economic and Social Affairs. World Population Prospects 2024: Summary of Results. New York : United Nations, 2024. URL: https://population.un.org/wpp/assets/Files/WPP2024_Summary-of-Results.pdf
10. European Commission. Strategic Foresight Report 2023: Sustainability and Wellbeing at the Heart of Europe's Open Strategic Autonomy. Brussels : European Commission, 2023. URL: https://commission.europa.eu/system/files/2023-07/SFR-23-beautified-version_en_0.pdf
11. OECD. Strategic Foresight Toolkit for Resilient Public Policy. Paris : OECD Publishing, 2025. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/01/foresight-toolkit-for-resilient-public-policy_9ad1cd60/bcdd9304-en.pdf
12. World Bank. Digital Progress and Trends Report 2023. Washington : World Bank, 2024. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/95fe55e9-f110-4ba8-933f-e65572e05395/content>
13. OECD. OECD Digital Economy Outlook 2024. Vol. 1: Embracing the Technology Frontier. Paris : OECD Publishing, 2024. DOI: <https://doi.org/10.1787/a1689dc5-en>
14. International Labour Organization. World Employment and Social Outlook: Trends 2025. Geneva : ILO, 2025. URL: https://www.ilo.org/sites/default/files/2025-01/WESO25_Trends_Report_EN.pdf
15. European Commission. The 2024 Ageing Report: Economic and Budgetary Projections for the EU Member States (2022–2070). Brussels : European Commission, 2024. URL: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en
16. UNCTAD. World Investment Report 2024: Investment Facilitation and Digital Government. Geneva : United Nations, 2024. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2024_en.pdf
17. European Bank for Reconstruction and Development. Transition Report 2024–25: Navigating Industrial Policy. London : EBRD, 2024. URL: https://www.ebrd.com/content/dam/ebird_dxp/assets/pdfs/office-of-the-chief-economist/transition-report-archive/transition-report-2024/Transition-Report-2024-25.pdf
18. McKinsey & Company. Technology Trends Outlook 2024. New York : McKinsey & Company, 2024. URL: <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/business%20functions/mckinsey%20digital/our%20insights/the%20top%20trends%20in%20tech%202024/mckinsey-technology-trends-outlook-2024.pdf>
19. PwC. PwC's 2024 AI Jobs Barometer. London : PwC, 2024. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/issues/artificial-intelligence/job-barometer/executive-summary.pdf>

20. Ukraine Facility Plan 2024–2027. Kyiv, 2024. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/ukraine-facility-plan.pdf>
21. National Bank of Ukraine. Inflation Report. April 2025. Kyiv : NBU, 2025. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2025-Q2_eng.pdf?v=13
22. Kyiv School of Economics. Ukraine Macroeconomic Handbook. January 2025. Kyiv : KSE, 2025. URL: https://kse.ua/UA_Macro_Handbook_Jan2025.pdf
23. Ministry of Economy of Ukraine. Ukraine: Potential Challenges and New Opportunities for Recovery Growth. Київ : Міністерство економіки України, 2025. URL: <https://me.gov.ua/download/eac8477a-9493-4c52-93da-1935cbb054ca/file.pdf>
24. World Bank. Building Blocks for Ukraine's Recovery and Long-Term Development. Washington : World Bank, 2025. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099430504172540289/pdf/IDU-27384831-502e-466d-907e-d497bdd5132d.pdf>
25. National Energy and Climate Plan of Ukraine 2025–2030. Kyiv, 2024. URL: https://www.energy-community.org/dam/jcr%3A9d144283-08ed-410b-a670-7fd15c7782f2/1_NECP_EnMachineTranslation.pdf
26. United Nations Development Programme. Ukraine Recovery Framework. September 2024. Kyiv : UNDP Ukraine, 2024. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-10/undp-ua-recovery-framework-september-2024-en_0.pdf
27. European Commission. Work Programme of the Ukraine Facility Pillar I for 2024–2027. Brussels : European Commission, 2024. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/5d1204b2-baf0-44fd-b3c7-b9295d3552e0_en?filename=C_2024_3956_1_EN_annexe_acte_autonome_nlw_part1_v1.pdf
28. World Trade Organization. Trade Monitoring Report. Geneva : WTO, 2025. URL: <https://d3ipxbzib-stf0l.cloudfront.net/reports/65-report.pdf>
29. Astrov V., Grieveson R., Kochnev A., Landesmann M., Pindyuk O. Ukraine's Future Competitiveness: Directions for Structural Shifts in Foreign Trade and Investment. Vienna : The Vienna Institute for International Economic Studies, 2024. URL: <https://wiiw.ac.at/ukraine-s-future-competitiveness-directions-for-structural-shifts-in-foreign-trade-and-investment-dlp-6900.pdf>
30. Beznosiuk M. Reconstructing Ukraine: Key Needs, Challenges and Opportunities for the EU. Brussels : Wilfried Martens Centre for European Studies, 2025. URL: <https://www.martenscentre.eu/wp-content/uploads/2025/01/Reconstructing-Ukraine-FINAL.pdf>
- s-future-competitiveness-directions-for-structural-shifts-in-foreign-trade-and-investment-dlp-6900.pdf
- Beznosiuk M. (2025). *Reconstructing Ukraine: Key Needs, Challenges and Opportunities for the EU*. Brussels: Wilfried Martens Centre for European Studies. <https://www.martenscentre.eu/wp-content/uploads/2025/01/Reconstructing-Ukraine-FINAL.pdf>
- European Bank for Reconstruction and Development. (2024). *Transition Report 2024–25: Navigating Industrial Policy*. London: EBRD. https://www.ebrd.com/content/dam/ebrd_dxp/assets/pdfs/office-of-the-chief-economist/transition-report-archive/transition-report-2024/Transition-Report-2024-25.pdf
- European Commission. (2023). *Strategic Foresight Report 2023: Sustainability and Wellbeing at the Heart of Europe's Open Strategic Autonomy*. Brussels: European Commission. https://commission.europa.eu/system/files/2023-07/SFR-23-beautified-version_en_0.pdf
- European Commission. (2024). *Work Programme of the Ukraine Facility Pillar I for 2024–2027*. Brussels: European Commission. https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/5d1204b2-baf0-44fd-b3c7-b9295d3552e0_en?filename=C_2024_3956_1_EN_annexe_acte_autonome_nlw_part1_v1.pdf
- European Commission. (2024). *The 2024 Ageing Report: Economic and Budgetary Projections for the EU Member States (2022–2070)*. Brussels: European Commission. https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en
- International Energy Agency. (2024). *World Energy Outlook 2024*. Paris: IEA. <https://iea.blob.core.windows.net/assets/c036b390-ba9c-4132-870b-ffb455148b63/WorldEnergyOutlook2024.pdf>
- International Labour Organization. (2025). *World Employment and Social Outlook: Trends 2025*. Geneva: ILO. https://www.ilo.org/sites/default/files/2025-01/WESO25_Trends_Report_EN.pdf
- International Monetary Fund. (2025). *World Economic Outlook: A Critical Juncture amid Policy Shifts*. Washington: IMF. <https://www.imf.org/-/media/files/publications/weo/2025/april/english/text.pdf>
- Kyiv. (2024). *Ukraine Facility Plan 2024–2027*. <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/ukraine-facility-plan.pdf>
- Kyiv. (2024). *National Energy and Climate Plan of Ukraine 2025–2030*. https://www.energy-community.org/dam/jcr%3A9d144283-08ed-410b-a670-7fd-15c7782f2/1_NECP_EnMachineTranslation.pdf
- Kyiv School of Economics. (2025). *Ukraine Macroeconomic Handbook*. January 2025. Kyiv: KSE. https://kse.ua/UA_Macro_Handbook_Jan2025.pdf
- Maslej N., Fattorini L., Perrault R. & et al. (2025). *Artificial Intelligence Index Report 2025*. Stanford: Stanford Institute for Human-Centered AI. https://hai-production.s3.amazonaws.com/files/hai_ai_index_report_2025.pdf
- McKinsey & Company. (2024). *Technology Trends Outlook 2024*. New York: McKinsey & Company. <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/business%20>

REFERENCES

Astrov V., Grieveson R., Kochnev A., Landesmann M. & Pindyuk O. (2024). *Ukraine's Future Competitiveness: Directions for Structural Shifts in Foreign Trade and Investment*. Vienna: The Vienna Institute for International Economic Studies. <https://wiiw.ac.at/ukraine->

functions/mckinsey%20digital/our%20insights/the%20top%20trends%20in%20tech%202024/mckinsey-technology-trends-outlook-2024.pdf

Ministry of Economy of Ukraine. (2025). *Ukraine: Potential Challenges and New Opportunities for Recovery Growth*. Kyiv: Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. <https://me.gov.ua/download/eac8477a-9493-4c52-93da-1935cbb054ca/file.pdf>

National Bank of Ukraine. (2025). *Inflation Report*. April 2025. Kyiv: NBU. https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2025-Q2_eng.pdf?v=13

OECD. (2024). *OECD Digital Economy Outlook 2024*. Vol. 1: Embracing the Technology Frontier. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/a1689dc5-en>

OECD. (2025). *Strategic Foresight Toolkit for Resilient Public Policy*. Paris: OECD Publishing. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/01/foresight-toolkit-for-resilient-public-policy_9ad1cd60/bcdd9304-en.pdf

OECD. (2025). *OECD Economic Outlook. Tackling Uncertainty, Reviving Growth*. Paris: OECD Publishing. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/06/oecd-economic-outlook-volume-2025-issue-1_1fd979a8/83363382-en.pdf

PwC. (2024). *PwC's 2024 AI Jobs Barometer*. London: PwC. <https://www.pwc.com/gx/en/issues/artificial-intelligence/job-barometer/executive-summary.pdf>

UNCTAD. (2024). *Trade and Development Report 2024: Rethinking Development in the Age of Discontent*. Geneva: United Nations. https://unctad.org/system/files/official-document/tdr2024_en.pdf

UNCTAD. (2024). *World Investment Report 2024: Investment Facilitation and Digital Government*. Geneva: United Nations. https://unctad.org/system/files/official-document/wir2024_en.pdf

United Nations Department of Economic and Social Affairs. (2024). *World Population Prospects 2024: Summary of Results*. New York: United Nations. https://population.un.org/wpp/assets/Files/WPP2024_Summary-of-Results.pdf

United Nations Development Programme. (2024). *Ukraine Recovery Framework*. September 2024. Kyiv: UNDP Ukraine. https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-10/undp-ua-recovery-framework-september-2024-en_0.pdf

World Bank. (2024). *Digital Progress and Trends Report 2023*. Washington: World Bank. <https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/95fe55e9-f110-4ba8-933f-e65572e05395/content>

World Bank. (2025). *Building Blocks for Ukraine's Recovery and Long-Term Development*. Washington: World Bank. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099430504172540289/pdf/IDU-27384831-502e-466d-907e-d497bdd5132d.pdf>

World Bank. (2025). *Global Economic Prospects*. June 2025. Washington: World Bank. <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/8bf0b62ec6bcb886d97295ad930059e9-0050012025/original/GEP-June-2025.pdf>

World Trade Organization. (2024). *World Trade Report 2024: Trade and inclusiveness*. Geneva: WTO. https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/wtr24_e/wtr24_e.pdf

World Economic Forum. (2025). *The Global Risks Report 2025*. 20th ed. Geneva: WEF. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2025.pdf

World Trade Organization. (2025). *Trade Monitoring Report*. Geneva: WTO. <https://d3ipxbzibstf0l.cloudfront.net/reports/65-report.pdf>

Дослідження не отримувало зовнішнього фінансування.

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів.

Під час підготовки роботи інструменти ШІ не використовувалися.

Стаття надійшла до редакції / Received: 21.06.2026
Статтю прийнято до публікації / Accepted: 04.07.2026
Оприлюднено / Published: 17.08.2026